

Convocatoria ordinaria 2024
LINGUA GALEGA E LITERATURA II

O exame consta de 6 preguntas de 2,5 puntos cada unha, das que poderá responder un **MÁXIMO DE 4**, combinadas como queira. Se responde máis preguntas das permitidas, **só se corrixirán as CATRO primeiras respondidas**.

TEXTO

A denominación Día de Todos os Santos provén do cristianismo, pero na cultura celta recibía o nome de *Samaín*. Con esta festividade celebrábase o comezo do inverno, comezaba a temporada “escura”, a do frío e sen *recolleitas*. Moitos dos ritos que se celebraban en Galicia durante estes días do ano acabaron por confundirse e atribuírselle a Halloween, unha celebración anglosaxoa que deriva do Samaín e que acabou por **copar** todo o protagonismo. “Hai ritos ligados a Halloween, pero son nosos dende hai centos de anos”, explica o antropólogo Rafael Quintía.

Durante o Samaín existía a *crenza* de que os defuntos visitaban as igrexas e as súas casas para **comer** cos seus familiares mentres que abandonaban, por unhas horas, a friaxe dos cemiterios. Segundo moitos estudos, desta celebración pagá nacen todas as tradicións asociadas cos mortos. A palabra, que procede do gaélico ‘Samhain’, significa ‘fin do verán’, e dá a benvinda ao mes de novembro. *Xurdiu* hai tres mil anos e foron os irlandeses os que exportaron a celebración a Estados Unidos (EUA) a finais do século XIX. Erroneamente, crese que o Samaín naceu do Halloween americano, pero foi ao revés.

Na actualidade en Galicia tampouco se celebra o Samaín, senón o Día de Todos os Santos. Ambas as celebracións son relixiosas. “A festa tradicional é a de Defuntos, que inclúe tamén os magostos e ritos de carácter funerario. Pero a palabra ‘defuntos’ parece que asusta porque vivimos de costas á morte”, sostén Quintía. Hai varias tradicións asociadas a estes días de finais de outubro e comezos de novembro, como por exemplo, **acender** unha fogueira para **queimar** pólas ou, a máis coñecida, facer *caveiras* con cabazas para espantar os malos espíritos.

GCiencia, 30/10/2023 (adaptación)

PREGUNTA 1. Comprensión de texto

- 1.1.** Indique o tema do texto en dúas liñas como máximo. **(0,5 puntos)**
- 1.2.** Elabore un breve resumo coa información máis relevante do texto. **(1 punto)**
- 1.3.** Explique o significado que teñen no texto as seguintes palabras: *recolleitas*, *crenza*, *xurdiu*, *caveiras*. Non son válidas as respostas só con sinónimos. **(1 punto)**

PREGUNTA 2. Producción textual

Redacte un texto en que exprese a súa opinión sobre a celebración do Samaín, Todos os Santos ou Halloween e a concepción da morte na sociedade actual. *Extensión aproximada: 250 palabras. **(2,5 puntos)**

PREGUNTA 3. Funcionamento da lingua

- 3.1.** Indique se os catro infinitivos indicados en letra grosa poden ser conxugados e explique por que; en caso positivo, escriba a oración resultante. **(1 punto)**
- 3.2.** “Na actualidade en Galicia tampouco se celebra o Samaín, *senón* o Día de Todos os Santos”. Indique a categoría gramatical da palabra subliñada e constrúa dúas oracións máis con ela. Ademais, outras dúas coa secuencia *se non*, da cal tamén ten que indicar de que tipo de palabras está composta. **(1 punto)**
- 3.3.** Localice no texto cinco palabras pertencentes ao mesmo campo semántico. **(0,5 puntos)**

PREGUNTA 4. Lingua e sociedade

Responda un dos dous apartados:

- 4.1.** Analice esta viñeta e explique por que existen diferentes actitudes na aprendizaxe segundo as linguas e cal é o papel dos neofalantes na normalización da lingua galega. *Extensión aproximada: 250 palabras. **(2,5 puntos)**

4.2. A partir desta transcripción do Arquivo do Galego Oral, xustifique o bloque dialectal que lle corresponde e identifique os trazos que lle permiten caracterizalo como tal. Ademais, localice como mínimo catro formas non estándares e diga a que tipo pertencen. *Extensión aprox.: 250 palabras. **(2,5 puntos)**

O Liseo falábame a min o..., en paz estea o..., o abuelo; i-el claro, como eramos novios, pos il quiría que..., que non morrese na guerra, que viñese pa casarse cumigo e dixo, dixo: “Pos eu voume, eu voume pra que veña o Ghesús.” E díxenll'eu: “Non vaias, Liseo, non vaias que o que está de Dios á casa ha de vire. Tu non, non vaias.” E dixo: “Si, si, si que me marchó, si que me marchó” E marchouse voluntario. E logo despois, a aviación, pois, matouno. Viñan ca xente, e... sacábanos por elí e matábanos nos camiños e nas devesas. Ás noites viñan... ¡boeno! ¡O abuelo das Fontes cantas veces lle deu pan!: “Tomai, tomai o pan e marchaivos.”

PREGUNTA 5. Educación literaria

Contextualice o texto na época literaria correspondente e explique a relevancia da narrativa infantil e xuvenil no sistema literario galego; cite como mínimo outros dous narradores con cadansúa obra. *Extensión aproximada: 250 palabras. **(2,5 puntos)**

R. Foi Ana, que ten alma de bruxa pero tamén alma de humana, quen deu coa clave que necesitabamos. Lembro ben a tarde en que me formulou a cuestión decisiva: “¿E por que ten que haber unha contradicción entre as dúas cousas? Quizais se pode ser bruxo e estar plenamente integrado entre os humanos”.

P. *E foi entón cando decidiron que...*

R. Efectivamente. A contradicción só se podía resolver cun cambio de rumbo imaxinativo. O oficio de bruxo estaba nun total desprestixio. Vostede cre que se pode andar, na época de televisión e dos ordenadores, con coceduras de sapo e ungüentos de cogomelo venenoso? Iso fai lembrar un pasado que a xente desexa esquecer. ¡Había que enmascarar a bruxería coas aparencias que á sociedade lle gustaban! ¡Adaptarse ós novos tempos, non deixar escapar o tren da modernidade! Así foi como os dous fixemos un máster na School of Big Business e, de seguido, abrimos o nos primeiro despacho.

Agustín Fernández Paz. *Contos por palabras*. 2002

PREGUNTA 6. Educación literaria

Analice as características máis representativas deste poema. Contextualíceo historicamente e indique outras dúas voces poéticas da mesma época, con cadansúa obra. *Extensión aproximada: 250 palabras. **(2,5 puntos)**

En soneto de sons que soan sendo
a melodía do que eu son na esencia
inconsciente de ser, unha presenza
sen máis sentido que soar sabendo,
a monodía do vivir entendo,
fluindo como o son, en transcendencia,
improvisado ritual, ausencia
no eco que a memoria vai perdendo.
Número e canto, necesaria vía
por que ascendo as escadas, se afastasen
a razón da intuición que o ritmo crea,
e transgrido a palabra, se soasen
outras voces que o sentido ouviría
cando os sons da súa música calasen.

Luísa Villalta, *Música reservada* (1991)